

EFFEKTRAPPORT

2018

SEPTEMBER 2019

Innehåll

1	Vad vill er organisation uppnå? _____	3
1.1	Vision _____	3
1.2	Uppdrag _____	3
1.3	Målgrupp _____	4
2	I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation? _____	4
3	Vilka strategier har ni för att uppnå era mål? _____	5
3.1	Sex utvalda globala delmål _____	7
3.2	Vi-skogens prioriterade arbetsområden är: _____	7
3.3	Följande principer styr Vi-skogen: _____	7
4	Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål? _____	8
5	Hur vet ni om er organisation gör framsteg? _____	8
6	Vad har ni åstadkommit så här långt? _____	8
6.1	Exempel på resultat av vårt utvecklingsarbete under 2018 _____	9

INSAMLINGSSTIFTELSEN VI PLANTERAR TRÄD

Adress: 105 33 Stockholm (Eget postnummer)

Besöksadress: Franzégatan 6, Stockholm

Insamlingen Pg: 90 05 08 – 3

Tel: +46 (0)8 120 371 700

Org.nr: 802012-8081

Webb: www.viskogen.se

E-post: info@viskogen.se

Vi-skogens Effektrapport 2018 till Giva Sverige

Insamlingsstiftelsen Vi planterar träd (Vi-skogen)

Organisationsnummer 802012–8081

1 Vad vill er organisation uppnå?

Vi-skogen bekämpar fattigdom och klimatförändringar – tillsammans. Genom agroforestry och starkare bondeorganisationer ska bondefamiljer få förutsättningar att själva minska fattigdom, hunger och avskogning, och bidra till ökad biologisk mångfald.

Vår ambition är att stödja människor som vill skapa och utveckla organisationer och föreningar som främjar medlemmarnas grundläggande rättigheter, som ett sätt att öka bärkraften och garantera en långsiktigt hållbar verksamhet. Vår roll är att vara rådgivare, dialogpartner och finansiär till våra partners.

Vi-skogen bidrar till minskad fattigdom genom hållbart klimatanpassat jordbruk. Den främsta metoden är agroforestry, där träd och grödor samplanteras och integreras med djurhållning. Systemet har både ekonomiska, sociala och miljömässiga fördelar. Agroforestry kan förse bondefamiljer med de så kallade fem F:en:

- Food (Mat)
- Fuel (Bränsle)
- Fodder (Foder)
- Finance (Finansiering)
- Fertility (Bördighet)

Träden ger till exempel skugga och skyddar jorden mot kraftiga skyfall och jorderosion. Löven ger mat till djuren, medan dess frukt och bär är ett viktigt näringstillskott för familjerna. Med agroforestry kan bönderna öka och diversifiera sin produktion. Det bidrar till att de inte bara täcker sina familjers behov av mat och bränsle för matlagning utan också får överskott som de kan sälja. Vi-skogen stödjer en marknadsinriktad produktion genom utbildning och rådgivning. Bönderna får också stöd att bilda sina egna spar- och kreditföreningar.

Vi-skogen arbetar för att motverka och lindra de negativa effekterna av klimatförändringarna. Förändringarna drabbar personer som lever i fattigdom allra hårdast, och en majoritet av dessa bor i Afrika söder om Sahara. Klimatförändringarna gör matproduktionen osäker i Vi-skogens verksamhetsländer. Böndernas förmåga att anpassa sig till klimatförändringarna stärks genom hållbara och klimatanpassade jordbruksmetoder. Agroforestry minskar effekten av förändringarna genom att träden tar upp koldioxid från atmosfären.

1.1 Vision

En hållbar miljö som gör det möjligt för kvinnor och män i fattigdom att förbättra sina liv.

1.2 Uppdrag

Genom agroforestry och starkare bondeorganisationer ska bondefamiljer få förutsättningar att själva minska fattigdom, hunger och avskogning, och bidra till ökad biologisk mångfald och klimatanpassning.

1.3 Målgrupp

Bönder som lever i fattigdom, med ett särskilt fokus på kvinnor, unga vuxna och barn, som är medlemmar eller blivande medlemmar i demokratiska bondeorganisationer, i områden som är känsliga för klimatförändringar i Afrika söder om Sahara.

Vi-skogen stödjer både enskilda bondeorganisationer och konsortier av medlemsbaserade bondeorganisationer, med målet att skapa uthålliga demokratiska och rättighetsbaserade organisationer. Majoriteten av de bönder som nås av vårt arbete är kvinnor.

2 I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?

Vårt huvudkontor finns i Stockholm. I Sverige samordnas och kvalitetssäkras all verksamhet. I Sverige arbetar Vi-skogen främst med insamling och övrig finansiering, kommunikation och påverkan. Vi samlar in pengar från allmänheten och ansöker om finansiella medel från Sida och andra större biståndsfinansiärer.

Vi-skogen är en ideell, icke-religiös och partipolitiskt obunden organisation. Vårt arbete har sedan starten 1983 koncentrerats till området runt Victoriasjön i östra Afrika och vi arbetar idag i fyra länder. Verksamheterna i Kenya, Rwanda, Tanzania och Uganda är filialer till stiftelsen, registrerade i respektive land och går under namnet Vi Agroforestry. Sedan 2012 deltar Vi-skogen även i ett program i Malawi.

År 2003 inledde Vi-skogen ett nära samarbete med We Effect. Detta samarbete blev en naturlig utveckling då båda organisationerna har rötter i den svenska kooperativa rörelsen och arbetar mot samma målgrupper – bönder som lever i fattigdom. I samarbetet drar organisationerna nytta av varandra, blir mer effektiva och når fler. Idag är samarbetet nära både i verksamhetsländerna och på huvudkontoret. Vi-skogens regionchef rapporterar, liksom We Effects regionchefer, till organisationernas internationella chef.

Vi-skogen medverkar i sektoriella och ämnesspecifika nätverk och allianser, både i Sverige, i olika länder och globalt, såsom Agroforestry Network, Concord Sverige, Agroforestry Sverige, AFF – Africa Forum on Forests, och WOCAN. Vi skogen är även representerad i nätverk med kollegor inom andra ram/biståndsorganisationer t. ex ramorganisationschefer, HR-chefer, ekonomichefer, metodutvecklare med flera.

Agroforestry Network, ett svenskt nätverk för internationell agroforestry, etablerades 2016 och koordineras av Vi-skogen. Det är en plattform för samverkan mellan forskare, praktiker och privat sektor. Syftet med nätverket är att bygga kunskap inom agroforestry och hållbart jordbruk, och öka användandet av detta i världen. Partners i nätverket är förutom Vi-skogen, Agroforestry Sverige, Focali, Niras, SIANI, SLU Global och SwedBio vid Stockholm Resilience Centre.

3 Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

Klimatförändringarnas negativa inverkan på småskaliga bönders liv innebär att en klimatanpassning av jordbruket är mycket angelägen och måste ske samtidigt som produktionen ökar. Vi-skogen arbetar för att jordbruk med negativ miljö- och klimatpåverkan ställs om till en produktion som bidrar till klimatanpassning, stärker ekosystemen, bekämpar fattigdomen och säkrar tillgången till mat.

En miljömässigt hållbar utveckling är nödvändig för fattigdomsbekämpning, jämställdhet och en rättvis demokratisk värld. Fungerande ekosystem är en förutsättning för trygg livsmedelsförsörjning, ekonomisk utveckling och demokratiska system. Därför måste skyddet av miljön gå hand i hand med förbättrad jordbruksproduktion.

Agroforestry är en metod för att bekämpa fattigdom och klimatförändringar tillsammans:

- **Ökad matproduktion:** Träd kan bidra till bördiga jordar och högre skördar oberoende av jordbrukskemikalier, med hjälp av solljus, koldioxid och genom att fixera kväve i marken. Att hållbart restaurera och öka produktiviteten i jordbruket i låginkomstländer är en stor utmaning – och trädjordbruk är en del av lösningen.

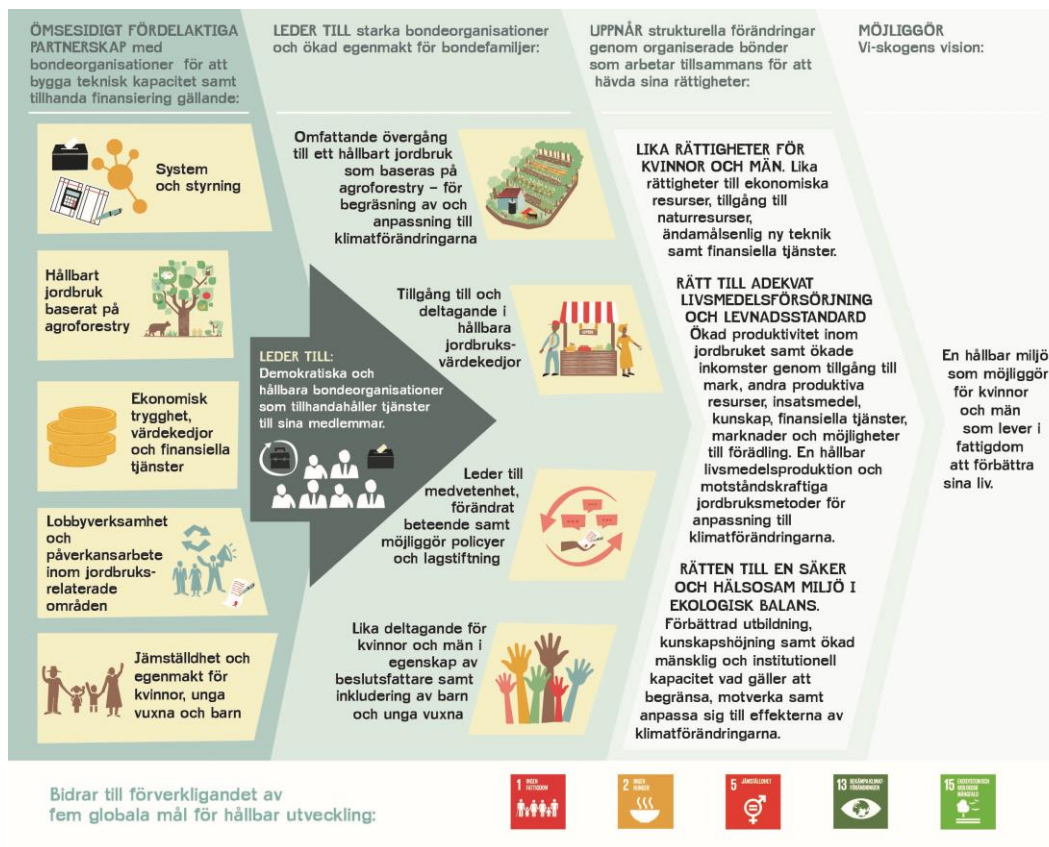
- **Klimatanpassning:** Träd minskar jorderosion och ökar markens vattenhållande förmåga, vilket gör jordbruket mindre känsligt för såväl kraftiga skyfall som torka.

- **Ett mångsidigt jordbruk:** För bönder som lever i fattigdom är det avgörande att inte lägga alla ägg i en korg, vilket kan leda till svält om skörden slår fel. Att inkludera träd i jordbruket ger både djurfoder från lövverket, bränsle och konstruktionsmaterial från virket, samt näringsrika frukter och bär. Det ökar möjligheten för en småskalig lantbrukare att försörja sig, även under svåra år.

Vi anser att alla människor har rätt till livsmedelstrygghet, det vill säga att alla människor vid alla tidpunkter har fysisk, ekonomisk och social tillgång till tillräckligt med säkra och

näringsriktiga livsmedel som uppfyller deras behov och val av livsmedel för att kunna leva ett aktivt och hälsosamt liv.

Rättighetsperspektivet och agroforestry är centrala perspektiv i vårt arbete, vilket också speglas i vår förändringsteori:

Vi-skogen stödjer ett 40-tal partnerorganisationer som arbetar lokalt, regionalt eller nationellt och bidrar med expertis inom klimatanpassat jordbruk baserat på agroforestry, expertis inom organisationsutveckling, samt med finansiellt stöd.

Under den innevarande strategiperioden 2017–2021 arbetar vi för:

- Att förstärka Vi-skogens organisatoriska kapacitet att bli den självklara experten att vända sig till, och förstahandsvalet att finansiera vad gäller agroforestry och samarbete kring klimatförändringsfrågor i Afrika söder om Sahara.
- Att bondeorganisationerna genomsyras av demokratiska och hållbara arbetssätt, samt att de på ett effektivt sätt tillhandahåller tjänster till sina medlemmar och till de unga som blir framtidens bönder.
- Ökad produktivitet i jordbruket och förbättrade inkomster för bondefamiljer genom hållbar jordbruksproduktion (med miljömässiga, sociala och ekonomiska fördelar), med ökad tillgång till insatsmedel, marknader och förädlingsmöjligheter.
- Ökat deltagande av kvinnor och unga vuxna inom ledarskap och beslutsfattande, såväl i hemmet som i partnerorganisationerna.

3.1 Sex utvalda globala delmål

Dessutom har Vi-skogen valt att arbeta mot de globala målen där vi kan bidra till framförallt följande:

Delmål 1.4) Senast 2030 säkerställa att alla kvinnor och män, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom, samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

Delmål 2.3) Till 2030 fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga livsmedelsproducenter, i synnerhet kvinnor, ursprungsfolk, familj jordbrukare, boskapsskötande nomader samt fiskare, inklusive genom säker och lika tillgång till mark, andra produktionsresurser och insatsvaror, kunskap, finansiella tjänster och marknader, samt möjligheter till förädling och sysselsättning utanför jordbruket.

Delmål 2.4) Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väderförhållanden, torka, översvämning och andra katastrofer, och som successivt förbättrar mark- och jordkvaliteten.

Delmål 5.5) Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

Delmål 13.3) Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna och dess konsekvenser, klimatanpassning samt tidig varning.

Delmål 15.2) Till 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen.

3.2 Vi-skogens prioriterade arbetsområden är:

- Hållbart jordbruk baserat på agroforestry för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna
- Ekonomisk trygghet genom värdekedjor inom jordbruket och finansiella tjänster
- Jämställdhet mellan könen och egenmakt för kvinnor, unga vuxna och barn
- System och ledning för starka bondeorganisationer
- Kommunikation, insamling och resursmobilisering för att säkra medel för arbetet i fält
- Lobbyverksamhet och påverkansarbete kopplat till arbetsområdena

3.3 Följande principer styr Vi-skogen:

- Bönder och deras organisationer skall vara med och driva alla faser av ett program.
- Vi-skogen skall skapa kopplingar till instrument för mänskliga rättigheter för att rättfärdiga och stödja åtgärder.
- Programmen skall förstärka ansvarsbärares förståelse vad gäller skyldigheter och ansvar för sina handlingar.
- Programmen skall stärka den interna demokratin i partnerorganisationerna samt uppmuntra ledare att främja ansvarstagande.

- Marginaliserade grupper skall identifieras och skall inkluderas från information eller deltagande oavsett exempelvis kön, ålder, religion, stam, Hiv-status eller funktionshinder.
- Vi-skogen skall erkänna människor som centrala aktörer i sin egen utveckling i stället för passiva mottagare av stöd.
- Vi-skogen skall arbeta för att relevant information finns tillgänglig för ansvarsbärare och rättighetsbärare.

Vi-skogen har en organisationsövergripande global strategi och varje tematiskt område styrs av en policy. 2018 är första året på ett femårs program som gäller till och med 2022.

Verksamheten genomförs i program och projekt med egna styrande dokument. I tillägg till detta finns årliga verksamhetsplaner för samtliga nivåer.

4 Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?

Vi-skogen har 35 års ackumulerad erfarenhet av utvecklingssamarbete sedan starten 1983. Vi har specialiserad personal inom de olika områdena ekonomi & administration, insamling och kommunikation, och utvecklingsarbete, metod och policy. I samtliga verksamhetsländer har vi erfaren personal, verksamhetsexperter och programsamordnare.

Våra partnerorganisationer är kunniga inom sina egna verksamhetsområden och känner sin omvärld och kontext väl. Den samlade kapaciteten och kunnandet inom organisationen tillsammans med våra partners egen kapacitet bidrar på ett kostnadseffektivt sätt till långsiktigt hållbar utveckling.

5 Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

I vår globala strategi sätts de övergripande målen. I de dokument som styr genomförandet, operationaliseras målen och konkreta indikatorer identifieras på program- och projektnivå. Ett gediget planerings-, uppföljnings-, och utvärderingssystem används i all verksamhet. Varje år mäts och sammanfattas resultat av verksamheten genom gemensamma indikatorer. Årliga organisationsbedömningar av partners görs genom verktyget Oktagonen. Interna och externa utvärderingar görs regelbundet.

6 Vad har ni åstadkommit så här långt?

De senaste åren har vårt stöd till lokala, nationella och regionala partnerorganisationer ökat, samtidigt som Vi-skogen fortsätter minska det egna genomförandet. Det har inneburit ökat lokalt ägarskap och hållbarhet samt att partnerorganisationerna stärkts i sin kapacitet att representera sina medlemmar och värna deras intressen och rättigheter. De har stärkts i sitt arbete att driva på för politiska förändringar i landet och att staten tar sitt ansvar att förverkliga medlemmarnas mänskliga rättigheter. De har också stärkts i sin kapacitet att leverera medlemsnytta (tjänster och service) till sina medlemmar. Gradvis har därför levnadsvillkoren för kvinnor, män, unga vuxna och barn som lever i fattigdom förbättrats, genom att deras inkomster, valmöjligheter och inflytande ökat.

6.1 Exempel på resultat av vårt utvecklingsarbete under 2018

4 879 944 träd planterades 2018.

Vi-skogen arrangerade ett nationellt symposium tillsammans med våra partnerorganisationer i Tanzania. Konferensen lockade nästan 4 000 deltagare och gjorde det möjligt för partnerorganisationer att berätta om sina framsteg för både allmänhet och myndighetsrepresentanter.

29% är kvinnor av alla i styrande positioner i de bondeorganisationer vi samarbetar med.

70 % är kvinnor av klimatkompensationsprojektet Kenya Agricultural Carbon Project (KACP) 30 000 medlemmar. Den mängd kolkrediter som säljs till företag och privatpersoner i projektet ger betalning till medverkande bönder. Men den största vinsten för familjerna är att skördarna ökar, vilket leder till mer mat på bordet och högre inkomster från försäljning av överskottet.

5 387 barn lärde sig mer om miljö, klimatförändringar och träd genom att delta i våra aktiviteter-trädklubbar på skolor.

För att öka miljöintresset och minska ungdomsarbetslösheten har Vi-skogen i Kenya tillsammans med partnerorganisationerna arrangerat flera aktiviteter för ungdomar under året. Ungdomarna har utbildats i tillverkning och försäljning av restprodukter från jordbruket. De har bland annat lärt sig att tillverka väskor, mattor, hattar och smycken från bland annat bananlöv.

100 000 ton växthusgaser kunde reduceras tack vare våra klimatkompensationsprojekt.

I Tanzania har alla partnerorganisationer under året fått ökad kapacitet i socialt ansvarsutkrävande. Genom att stärka bondeorganisationerna kan de utkräva svar från lokala myndigheter kring hur allmänna medel som exempelvis är ämnade för jordbrukssektorn har använts.

187 hektar markförstörda områden har återställts tack vare hållbara metoder.

Naturskogen i Uganda har skövlat i en rasande takt. De senaste 25 åren har nästan två tredjedelar av landets skog försvunnit. Skövlingen drabbar hela samhället och hårdast slår effekterna mot de bondefamiljer som bor i naturskogens utkanter. Men den negativa utvecklingen kan hejdas.

16% fler bönder fick under 2018 tillgång till finansiell service såsom spar- och lånegrupper.

1610 kvinnor och ungdomar har utbildats om solenergidrivna spisar. Spisarna är rökfria, snabbvärmade och framförallt minskar de efterfrågan på ved.

110 090 bondefamiljer började använda hållbara jordbruksmetoder.

16% ökade bondefamiljernas inkomst tack vare ökade skördar och större tillgång till gemensamma marknader.